

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยสื่อภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจของผู้ชมหลังการชมภาพยนตร์สารคดี ซึ่งสามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับ พบว่า มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.43 ซึ่งผลที่ได้มีประสิทธิภาพสูงกว่าสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ คือ สมมุติฐานข้อที่ 1 ภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี
2. ประสิทธิผลของภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา โดยใช้การหาค่าดัชนีประสิทธิผล E.I. (Effectiveness Index) จากแบบทดสอบเกณฑ์ 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของภาพยนตร์สารคดีก่อนและหลังรับชมมีค่าเท่ากับ 0.3665 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 0.3665 คิดเป็นร้อยละ 36.65 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา มีประสิทธิผลในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมของผู้ชมหลังรับชมสื่อสูงกว่าก่อนชม
3. ความพึงพอใจของผู้ชมหลังการรับชมภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับ พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.81 ซึ่งผลที่ได้มีระดับความพึงพอใจเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ คือ สมมุติฐานข้อที่ 3 ผู้ชมมีความพึงพอใจต่อภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน แบ่งเป็นการประเมินประสิทธิภาพด้านเนื้อหา ด้านเทคนิค และด้านเสียง พบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมของภาพยนตร์สารคดี อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.43) ซึ่งได้ผลการประเมินมาจากการตอบแบบประเมินประสิทธิภาพของภาพยนตร์สารคดีที่ได้สร้างขึ้น โดยสร้างเป็นคำถามให้เลือกตอบ สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง ด้านภาพ ด้านตัวอักษร ด้านภาษา ด้านเสียง และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า ภาพยนตร์สารคดีมีเนื้อหาที่ง่ายต่อการเรียนรู้ เนื่องด้วยได้มีการนำเอาผู้แสดงที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง มาถ่ายทอดแนวคิด ประสบการณ์ ทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ พอล โรธา (อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548 : 24) ที่ว่า ภาพยนตร์สารคดีคือ เรื่องราวของความจริงจากเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคมมนุษย์ นอกจากนี้ภาพยนตร์สารคดียังมีการใช้เทคนิคการนำเสนอที่หลากหลายทำให้เกิดความน่าสนใจในภาพยนตร์สารคดี และยังมีการเลือกใช้เสียงที่เหมาะสมกับภาพยนตร์สารคดี ทำให้ภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพงษ์ พินิจคำ (<http://elearning.anu.ac.th/3011103/soc43/topic20/linkfile/print5.htm>) ได้กล่าวไว้ว่า การเคลื่อนไหวของภาพเกิดจากการแปลความคิดและถ้อยคำให้เกิดเป็นภาพ โดยการประกอบภาพ แล้วจึงลำดับภาพแต่ละภาพให้ต่อเนื่องและมีความหมาย ส่วนเสียงดนตรี (Music) มีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของผู้ฟังภาพยนตร์ซึ่งสามารถสื่อทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน จึงใช้ดนตรีเพิ่มความหมายแก่ภาพและเสียงพูดหรือภาษาอื่นๆ

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลก่อนและหลังรับชมภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา จากการทดลองสื่อภาพยนตร์สารคดีกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินประสิทธิผลก่อนและหลังรับชมภาพยนตร์สารคดี ซึ่งสร้างเป็นข้อคำถามแบบเกณฑ์ 5 ระดับ ทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งใช้การหาค่าดัชนีประสิทธิผล E.I. (Effectiveness Index) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ ในการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มมากขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.3665 คิดเป็นร้อยละ 36.65 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มพูน นันทขว้าง (2550) ได้ศึกษาภาพยนตร์สารคดีนำเสนอการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของชุมชนประวัติศาสตร์เวียงกุมกาม ผลพบว่า สื่อภาพยนตร์สาร

คดีสามารถทำให้ผู้ชมได้มีความเข้าใจในประวัติศาสตร์ลักษณะทางกายภาพและปัญหาต่างๆ ในเวียงกุมกามเพิ่มมากขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจภายหลังรับชมภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจภายหลังรับชมภาพยนตร์สารคดี ซึ่งสร้างเป็นคำถามให้เลือกตอบ พบว่าความพึงพอใจภายหลังรับชมภาพยนตร์คดีอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}$) = 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.81 ซึ่ง D'Elia (1979 : 283) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่สนองตอบต่อสภาพแวดล้อมของด้านความพึงพอใจ หรือเป็นสภาพจิตใจของบุคคลที่สนองตอบว่ามีความชอบมากน้อยเพียงไร และ Jacobson (1963 : 92) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจคือ 1)ทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้น 2) ความพึงพอใจส่วนตัว 3) ความมีเสรีภาพในการแสดงออก 4) การมีส่วนร่วมร่วมกับสิ่งนั้นๆ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา เป็นภาพยนตร์สารคดีที่มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมาก และมีประสิทธิผลที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และผู้ชมยังมีความพึงพอใจภายหลังรับชมภาพยนตร์คดีอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ดังนั้นภาพยนตร์สารคดีนี้จึงมีความเหมาะสมควรค่าแก่การเผยแพร่เพื่อเกิดประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปได้รับรู้และเกิดความตระหนักในการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม และนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการนำไปใช้

1.1 สื่อภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา นำเสนอเฉพาะสามประเด็นหลักคือ ประเด็นด้านการคดโกง ประเด็นด้านอบายมุข และประเด็นด้านรักในวัยเรียนเท่านั้น ซึ่งอาจมีประเด็นรองด้านอื่นๆอีกที่น่าสนใจ โดยจะได้มีการหยิบยกเอามานำเสนอในโอกาสต่อไป เพื่อให้ภาพยนตร์สารคดีมีความทันต่อเหตุการณ์และสถานการณ์ในปัจจุบัน

1.2 ในการนำสื่อภาพยนตร์สารคดี ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา ไปใช้นั้น ควรจะมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เปิดไฟล์ของสื่อสารคดีได้ ซึ่งไฟล์ที่ใช้ในสื่อสารคดีนี้ เป็นไฟล์รูปแบบที่สามารถเปิดได้กับเครื่องเล่นดีวีดี และเครื่องคอมพิวเตอร์

1.3 สื่อภาพยนตร์สารคดี นับว่าเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมาก ในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เนื่องด้วยมีการผสมผสานเทคนิคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง และกราฟฟิคต่างๆ ดังนั้นนับว่ามีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานการศึกษาที่จะนำไปใช้ เพื่อการประชาสัมพันธ์ เชิญชวน หรือปลูกฝังในด้านต่างๆ ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

2.1 การออกแบบสื่อภาพยนตร์สารคดี ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา เป็นการเล่าเรื่องราวโดยผ่านตัวแสดงจากประสบการณ์ของตนเองที่ได้ไปพบเห็นมา โดยสลับภาพระหว่างการเล่า และภาพเหตุการณ์ประกอบตามเนื้อหา ซึ่งตัวแสดงควรมีภาพปรากฏในเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย เพื่อความสมจริง และสามารถสื่อให้เห็นได้อย่างชัดเจน

2.2 การออกแบบสื่อภาพยนตร์สารคดี ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา ในการดำเนินการจัดทำให้ครั้งต่อไป ควรจะเน้นไปด้านไหนด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะจะได้มุมมองที่ลึกซึ้ง มีรายละเอียดต่างๆ มากขึ้น จะทำให้ภาพยนตร์สารคดีมีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักได้มากยิ่งขึ้น

2.3 ในการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถาม ควรเพิ่มเติมให้มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด หรือการตั้งเป็นประเด็นต่างๆ ให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นตามความคิดเห็นของตนเอง เพื่อจะทำให้แบบสอบถามมีความหลากหลาย และได้ข้อมูลด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น